

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 8/2008 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lagar
om ändring av 1 och 2 § i lagen om ersättning av
statens medel för vissa kostnader för lantbruks-
företagares företagshälsovård och av 22 § i la-
gen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföre-
tagare**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 september 2008 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 1 och 2 § i lagen om ersättning av statens medel för vissa kostnader för lantbruksföretagares företagshälsovård och av 22 § i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (RP 133/2008 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Ritva Partinen och jurist Sanna Pekkarinen, social- och hälsovårdsministeriet
- chef för juridiska enheten Sonja Lilius, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA)
- direktör Kaarina Knuuti, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- social- och hälsovårdspolitisk expert Riitta Työläjärvi, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- överläkare Kari Kaukinen, Finlands Näringsliv
- utvecklingschef Janne Pesonen, Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att bestämmelserna om ersättning av vissa kostnader för lantbruksföretagarnas företagshälsovård ska ändras. Kostnaderna för gårdsbesök eller arbetsplatsutredning ska enligt förslaget ersättas av statens medel enligt samma principer oberoende av om gårdsbesöket eller arbetsplatsutredningen görs av en hälsovårdscentral eller en privat producent av företagshälsovårdstjänster. Grunden för ersättning är det maximibelopp som enligt sjukförsäkringsla-

gen kan betalas i ersättning till lantbruksföretagaren. Dessutom ska lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ändras så att alla producenter av företagshälsovårdstjänster måste lämna uppgifter om de lantbruksföretagare som omfattas av företagshälsovården till Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. Uppgifterna behövs för ett system för nedsättning av försäkringspremien.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2009 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet anser att propositionen är behövlig och ändamålsenlig och tillstyrker lagförslaget med följande ändringar.

Yrkessjukdomar är vanliga inom jordbruket. Det händer också en hel del olycksfall och de är ofta av det allvarligare slaget. Företagshälsovården och arbetsplatsutredningar spelar en framträdande roll när man vill se till jordbrukarnas arbetsförmåga och bekämpa arbetsolyckor och yrkessjukdomar. Man kan reducera olyckor och yrkessjukdomar genom att förbättra arbetsmiljön och uppmuntra personalen att använda rätta arbetsmetoder.

Gårdsbesöken spelar en viktig roll för jordbrukarnas arbetarskydd och företagshälsovård. De som gör besöken ser arbetsmiljön och arbetsmetoderna och kan bedöma hur de påverkar jordbrukarnas hälsa. Tack vare informationen från besöken kan personalen inom företagshälsovården lättare känna igen symtomen på arbetsrelaterade sjukdomar och göra något för de drabbades hälsa och arbetsförmåga. Informationen från besöken på gårdarna är av största vikt för hälsokontroller och andra åtgärder, bland annat rehabilitering.

Det är huvudsakligen hälsovårdscentralerna som tillhandahåller företagshälsovård för lantbruksföretagare. Enligt folkhälsolagen är hälsovårdscentralerna skyldiga att tillhandahålla företagshälsovård för företag och företagare i området. I motiven till propositionen sägs det att 21 000 gårdar hörde till företagshälsovården och 75 av dem hade privat företagshälsovård. Det finns drygt hundra kommuner där hälsovårdscentralen är den enda som tillhandahåller företagshälsovård.

Enligt propositionen gör den privata företags-hälsovården nästan inga gårdsbesök. År 2006 var besöken tio och 2007 sex.

Målet med propositionen är att i överensstämmelse med regeringsprogrammet få lantbruksföretagarna att skaffa företagshälsovård inom den privata sektorn. Det görs genom en ändring som innebär att ersättningen från statliga medel inte påverkas av om gårdsbesöken eller arbetsplatsutredningarna görs av en hälsovårdscentral eller av privat företagshälsovård.

Lagändringarna är motiverade, anser utskottet. Det är bra om de medverkar till ett större utbud av företagshälsovård för lantbruksföretagare och förbättrar möjligheterna att göra gårdsbesök i överensstämmelse med god företagshälsovårdspraxis.

Modellen för företagshälsovård för lantbruksföretagare utgår från att gårdsbesök eller arbetsplatsutredning ska göras vart fjärde år. Gårdsbesök kan också göras när det sker väsentliga förändringar i jordbrukarnas arbetsmiljö eller hälsotillstånd, till exempel vid ny produktionsinriktning, generationsbyte eller om företagaren drabbas av funktionsnedsättning eller behöver en bedömning av rehabiliteringsbehovet.

Utskottet menar att det vore bra att göra ett gårdsbesök också när husmor är i början av sin graviditet. Då kunde företagshälsovårdspersonalen ta reda vilka riskfaktorer för graviditeten det finns i arbetsmiljön och ge rekommendationer för ändrade arbetsmetoder och omställningar i arbetsmiljön för att varken fostret eller den blivande modern ska utsättas för risk eller ta skada. Samtidigt kan personalen tillsammans med personalen på mödravårdscentralen ta ställning till om personen behöver specialmoderskapspenning och specialmoderskapsledighet.

Av statliga medel ska högst den kostnad ersätts som ligger till grund för det högsta belopp per företagare och år som Folkpensionsanstalten fastställer årligen. Från kostnaden dras ersättningen enligt sjukförsäkringslagen av. Det hög-

sta beloppet ska läggas fast per lantbruksföretagare. I motiven sägs det att tillämpningen av de högsta belopp som fastställs av Folkpensionsanstalten kommer att preciseras. Det betyder att det tillämpas högre maxbelopp på ersättningarna för gårdsbesök och arbetsplatsutredningar och ett lägre maxbelopp på kostnaderna för hälsokontroller och annan preventiv vård. Om det görs både gårdsbesök och hälsokontroll samma år, tillämpas det högre maxbeloppet på kostnaderna för gårdsbesöket och det lägre maxbeloppet på kostnaderna för hälsokontrollen. Denna precisering är viktig för att de kostnader som ersätts för gårdsbesök inte ska begränsas av andra preventiva åtgärder som görs inom företagshälsovården samma år som gårdsbesöket.

Utskottet föreslår tekniska ändringar i det första lagförslaget för att det inte ska uppstå tolkningsproblem. Formuleringen i 2 § och i tillämpningsbestämmelsen samordnas med 1 §.

Förslag till beslut

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 godkänns med följande ändringar (Utskottets ändringsförslag):

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av 1 och 2 § i lagen om ersättning av statens medel för vissa kostnader för lantbruksföretagares företagshälsovård

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

ändras i lagen av den 14 december 1984 om ersättning av statens medel för vissa kostnader för lantbruksföretagares företagshälsovård (859/1984) 1 och 2 §, av dem 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1042/1998, som följer:

1 §
(Som i RP)

2 §

Ersättningar som avses i denna lag beviljas och utbetalas av Folkpensionsanstalten. Om företagshälsovårdstjänsterna produceras av en kommun eller en samkommun, ersätts kommunen eller samkommunen för kostnaderna för gårdsbesök *eller* arbetsplatsutredningar i enlighet med en redovisning från respektive kommun eller samkommun. Om tjänsterna produceras av en sådan producent av företagshälsovårdstjän-

ter som avses i 7 § 2 eller 3 punkten i lagen om företagshälsovård, ersätts lantbruksföretagaren för kostnaderna för gårdsbesök *eller* arbetsplatsutredning på ansökan. I fråga om sökande av ersättning tillämpas vad som i 15 kap. 5 § i sjukförsäkringslagen föreskrivs om ansökan om ersättning för företagshälsovård.

Ikraftträdandebestämmelsen

(1 mom. som i RP)

På ersättningen av kostnader för gårdsbesök *eller* arbetsplatsutredningar som gjorts före den

AjUB 8/2008 rd — RP 133/2008 rd

na lags *ikraftträdande* tillämpas den lag som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 23 oktober 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd
medl. Susanna Haapoja /cent
Hannakaisa Heikkinen /cent
Anna-Maja Henriksson /sv
Arja Karhuvaara /saml
Johanna Karimäki /gröna
Merja Kuusisto /sd

Esa Lahtela /sd
Jari Larikka /saml
Markus Mustajärvi /vänst
Sanna Perkiö /saml
Paula Sihto /cent
Katja Taimela /sd
Jyrki Yrttiaho /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.